

בש"פ 2873/14 - יניב אילוז, אברהם אילוז נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 2873/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

העוררים: 1. יניב אילוז
2. אברהם אילוז

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
(השופטת בן-אור) מיום 10.4.14 במ"ת 8297-04-14

תאריך הישיבה: כ"ז בניסן התשע"ד (27.04.14)

בשם העוררים: עו"ד מיכאל עירוני

בשם המשיבה: עו"ד יעל שרף

החלטה

א. ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטת בן-אור) מיום 10.4.14 במ"ת 8297-04-14, בה נקבע כי כנגד האחים יניב ואברהם אילוז (להלן העוררים) קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירות שיוחסו להם בכתב אישום שהוגש נגדם. בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של יניב (להלן העורר 1) עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, וקבע כי בעניינו של אברהם (להלן העורר 2) יוגש תסקיר מעצר.

ב. בכתב אישום שהוגש ביום 4.4.14 כנגד העוררים (ת"פ 8283-04-14) נטען, כי בין העוררים לבין בני משפחת כהן מתנהל סכסוך קודם. לפי הנטען, ביום 21.3.14, בסביבות השעה 17:15, נסעו האב ירון כהן עם ילדיו מאור ודניאל כהן (להלן בני משפחת כהן) ברכבם מסוג מאזדה מרחוב הרב דולגין לרחוב שמחת הכהן בשכונת הר חומה בירושלים. העוררים הגיעו באותה העת לרחוב שמחת הכהן ברכבם מסוג קאיה, בעודם נוסעים בניגוד לכיוון הנסיעה של המאזדה ברחוב דו-סטרי. בכתב האישום נטען, כי העוררים וכן בני משפחת כהן עצרו את כלי רכבם במרחק של מטרים ספורים זה מזה, ויצאו חמושים במוטות ברזל ובסכינים תוך שהחלו לתקוף אלה את אלה. בכתב האישום נטען, כי העוררים הכו ודקרו בצוותא חדא את מאור ודניאל כהן. מנגד דקרו ירון ודניאל כהן את העורר 1 בצוותא חדא, תוך שמאור מכה את העורר 2 במוט ברזל. עוד נטען, כי העוררים ובני משפחת כהן השליכו אבנים אלה לעבר אלה, ומאור ניפץ את השמשה הקדמית של הקאיה. העוררים נכנסו לקאיה, וירון כהן נתלה על הרכב תוך כדי נסיעה. כתוצאה ממעשיהם של העוררים נגרמו לירון חבלות בברכיו, למאור נגרמו שני פצעים פתוחים בראשו וחתך עמוק בידו הימנית ולדניאל נגרם פצע בראש; חתכים שטחיים בצוואר ובכתף; וחתכים עמוקים ביד הימנית, אשר הצריכו ניתוח. לשלמות התמונה יצוין, כי לעורר 2 נגרמו שני חתכים בקרקפת, דקירה בכתף שמאל, דקירה עמוקה במותן שמאל ודקירה בגב התחתון.

כתב האישום ייחס לעוררים שתי עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1) וסעיף 335(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ועבירת החזקת סכין שלא כדין לפי סעיף 186(א) לחוק. עם כתב האישום הוגשה בקשה למעצר העוררים עד תום ההליכים (מ"ת 8297-04-14). כנגד בני משפחת כהן הוגש כתב אישום נפרד, המייחס להם עבירות הקשורות לאותו אירוע אלים מיום 21.3.14. ביום 10.4.14 נערך דיון בבקשה למעצרו של העוררים ושלושת בני משפחת כהן עד תום ההליכים. כן נערך דיון בבקשה להחמרת תנאי השחרור של אברהם כהן (קרובם של בני משפחת כהן), אשר לו יוחסו בכתב האישום עבירות של שיבוש מהלכי משפט וניסיון להשמיד ראיות.

החלטתו של בית המשפט המחוזי

ג. בהחלטתו מיום 10.4.14 קבע בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה הקושרות את העוררים לאירועים המתוארים בכתב האישום. נקבע, כי מן הראיות עולה שברכבם של העוררים נמצא דם של בני משפחת כהן. עוד נקבע, כי מתמליל האזנת הסתר שנערכה בסמוך לאירוע ומעדותו של עד ראיה עולה, כי העוררים הם שהפתיעו את בני משפחת כהן ויזמו את האירוע. נקבע, כי עסקינן בקטטה הדדית אשר בה לקחו הן בני משפחת כהן והן בני משפחת אילוז חלק משמעותי, וכי אין לקבל את טענת העוררים כי פעלו מתוך הגנה עצמית גרידא.

בית המשפט קבע איפוא, כי קמה עילת מעצר כנגד העוררים נוכח מסוכנותם העולה ממעשיהם ומעברם הפלילי. ביחס לעורר 2 נקבע, כי עברו הפלילי אמנם אינו מכביד, וכי נוכח נסיבותיו האישיות הקשות (בטעות נאמר גם כי אשתו בשלביו האחרונים של הריון בסיכון, בעוד שמדובר בעורר 1), יוגש תסקיר מעצר בעניינו. ביחס לעורר 1 נקבע, כי לחובתו הרשעות קודמות בעבירות של ניסיון לרצח, אלימות, סמים ורכוש וכי שוחרר ממאסר רק לאחרונה, ולפיכך אין לשקול בעניינו חלופת מעצר. לשלמות התמונה יצוין, כי באשר לאברהם כהן, נדחתה הבקשה להחמרת תנאי מעצר ונקבע כי די בהפקדה כספית. באשר לירון כהן נקבע (22.4.14) כי קיימות לגביו ראיות לכאורה, ובית המשפט הורה על

מעצרו עד תום ההליכים; באשר לדניאל ומאור כהן נקבע, כי קיימת תשתית ראייתית, אולם נוכח גילם הצעיר הורה בית המשפט על עריכת תסקיר מעצר לגביהם.

הערר

ד. בערר הנוכחי נטען בראש וראשונה להיעדר ראיות לכאורה. לטענת העוררים, חומר הראיות – האזהרה מצד שוטרי ימ"ר ירושלים; תמליל האזנת הסתר שבוצעה ברכבם של בני משפחת כהן; עדותם של עדי הראיה האובייקטיביים; התרחשותו של האירוע בסמוך לביתו של העורר 1 – תומך בטענתם כי עסקינן באירוע שעניינו הגנה עצמית מפני תקיפה מתוכננת מצד בני משפחת כהן. עוד נטען, כי אי העברת הקלטות מהאזנות הסתר קודמות ונוספות אשר בוצעו ברכבם של בני משפחת כהן פוגעת ביכולת בית המשפט להעריך נכונה את אשר אירע, וכי משלא העבירה המאשימה את הצו המאשר את ההאזנה להגנה, אין הראיה קבילה ולא ניתן להישען עליה לענין הערכת קיומן של ראיות לכאורה.

ה. לענין חלופת המעצר, טוענים העוררים כי נוכח החולשה הראייתית בעניינם, היה מקום לשחררם לחלופת מעצר גם מבלי להמתין לתסקיר מעצר. לחלופין טוען העורר 1, כי היה על בית המשפט להורות על עריכת תסקיר מעצר בעניינו, חרף עברו הפלילי העשיר, וזאת נוכח נסיבות חייו הקשות, בעיקר העובדה שאשתו של העורר 1 מצויה בהיריון בעל סיכון גבוה ביותר ועתידה ללדת את בנם במסגרת ניתוח מורכב. משכך, הואיל ונסיבה זו הביאה את בית המשפט להזמין בטעות תסקיר מעצר לגבי עורר 2, מן הצדק להורות על עריכת תסקיר בעניינו של עורר 1 אשר לגביו הנסיבה מתקיימת בפועל. עוד נטען, כי מסוכנותו של העורר 1, ככל שהיא קיימת, היא נקודתית לגבי בני משפחת כהן, ויש לשקול בחינת חלופת מעצר בעניינו חרף חומרת העבירות המיוחסות לו.

הדין

ו. בדיון הוסיף בא כוח העוררים, כי הדקירות היו בגבו של העורר 2; וכן כי אמרות של משפחת כהן שנקלטו באמצעות האזנת סתר – והמעידות לכאורה כי העוררים ארבו להם – אינן מהימנות, משום שירון כהן הודה בחקירתו במודעות להאזנות המשטרה. מצד המדינה נטען, כי מהאזנות הסתר ברכבם של בני משפחת כהן עולה כי נתקלו במארב מצד העוררים. עוד נטען, כי אין בנמצא עדי ראיה אובייקטיביים אשר ראו את מכלול האירוע, אך ראיות ה-DNA, כמו גם הפציעות ההדדיות שנגרמו למשתתפים, תומכות בתרחיש בדבר התקיימותה של קטטה הדדית. באשר לחלופה נטען כי גם עם עורר 2 נעשה חסד בהזמנת תסקיר, ואילו העורר 1 ריצה עונשי מאסר ארוכים ואין מקום לשחררו.

ז. לשלמות התמונה יצוין, כי ביום 28.4.14 דחה בית המשפט (השופטת בן-אור) את בקשתו של העורר 1 לשחרור זמני נוכח הלידה הצפויה; ביום 29.4.14 נולד בשעה טובה בנו של עורר 1.

הכרעה

ח. ראשית דבר, נכון לעת זו אין מקום להידרש לטענות בדבר חומרי החקירה החסרים. המדינה קיבלה ארכה

בת 30 ימים ביום 4.4.14 לשם הוצאת תעודת חיסיון. בדיון בפנינו, ציינה באת כוחה כי יתכן שתידרש ארכה נוספת, ואכן בדיון בבית המשפט המחוזי שהתקיים ביום 29.4.14 הורה בית המשפט על הגשת תעודת החיסיון עד ליום 20.5.14 (ת"פ 8283-04-14, סגן הנשיא מ' דרורי). סבורני, כי אין הצדקה לומר, כי האזנות הסתר אינן קבילות כראיה לכאורה בשל אי-מיצוי ההליך של הוצאת תעודת החיסיון. זאת ועוד, כידוע "לא כל ספק בדבר קבילות הראיה מונע הסתמכות עליה לעניין קביעת ראיות לכאורה" (בש"פ 2514/09 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה ו' (2009)).

ט. מכל מקום, לאחר עיון בחומר החקירה בעניינם של העוררים, הגעתי לכדי מסקנה כי ברשות המאשימה ראיות לכאורה, שיש בהן פוטנציאל ראייתי המקימ סיכוי סביר לביסוס אשמתם של העוררים מעבר לספק סביר (סעיף 21(2)(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996; בש"פ 4329/12 אימאם נ' מדינת ישראל (2012); בש"פ 4667/12 אזולאי נ' מדינת ישראל (2012)). כך, בהאזנת הסתר שבוצעה ברכבם של בני משפחת כהן (שיחה 317) ביום 21.3.14 בשעה 1655, דהיינו סמוך לשעת האירוע, נאמר:

"ירון: תעצור תעצור, זה הוא זה הוא

מאור: איפה הנבוט?

צעקות מבחוץ ...".

בשובם של בני משפחת כהן לרכב נאמרו הדברים הבאים:

" ...

ירון: ראיתם איך הם עושים כיפות אדומות?

אבי: מאיפה הוא ... מה הוא ידע?

ירון: פה למעלה.

אבי: מאיפה הוא ידע שאתה בא לפה?

ירון: לא יודע.

...

אבי: איפה, פה זה היה?

...

ירון: כן, דפקו חסימה.

...

מאור: איך הם ידעו שאנחנו פה? מישהו אמר להם.

אבי: איך הם ידעו?

...

אבי: מה הם דפקו לך חסימה ורצו שתיהם?

דניאל: שתיהם.

ירון: לא הם ירדו מהאוטו.

אבי: אה?

ירון: נמרוד ירד, אתה מבין? אני כבר הייתי חייב לרדת. תלמדו דבר כזה תצאו, תברחו.

דניאל: ואללה לא ידעתי אבא.

ירון: לא, לברוח כפרה מה... זה לא בושה לברוח

דניאל: לאן לברוח?"

הנה כי כן, עיון בתמליל מלמד לכאורה שבני משפחת כהן הופתעו מהמפגש עם העוררים והביעו פליאה על הידיעה בדבר מיקומם. אמנם, בא כוח העוררים טוען כי הדברים נאמרו מתוך מודעות של בני משפחת כהן להאזנת הסתר, ובהתאמה נאמרו הדברים במתכוון; אך טענה מעין זו ראוי שתתברר במסגרת ההליך העיקרי, ואין מקומה בערר בשאלת קיומן של ראיות לכאורה. אמנם, בית המשפט המחוזי קבע כי עדותו של עד ראיה אובייקטיבי תומכת בטענה כי העוררים הם אשר יזמו את הקטטה, אולם מעיון במסמכי החקירה 53, 56 ו-58 לא השתכנעתי כי אכן אלה פני הדברים. ודוק, במסמך 53 מתוארת עדותו של העד כדלקמן:

"א.ר. מסר שהוא ראה קאיה שחורה (רכב משפחת העוררים - א"ר) וממנה יצאו שלושה אנשים, אחד מהם היה שמן ולבש שחור והם הרביצו לשניים שהיו ברכב מאזדה (רכב משפחת כהן - א"ר) בצבע כסף עם אבנים והמוטות שנתפסו. הוא מסר שהם הרביצו לשניים במאזדה וברחו למעלה והצביע לי על כיוון הנסיעה - רחוב הבאבא סאלי..."

מחד גיסא, הנתונים שמסר העד מזהים את התוקפים כמי שנסעו ברכב הקאיה במעלה רחוב באבא סאלי - קרי, העוררים; ועוד, שתיקת העוררים בחקירותיהם במשטרה, מחזקת לכאורה את הראיות נגדם, משלא הציגו גרסה משלהם לאירועים, ועורר 2 אף פעל באופן אקטיבי להסתרת מעורבותו באירוע (ראו בש"פ 6788/13 זנון נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (2013)). מנגד, הנתונים המספריים שמסר העד באשר ליחסי הכוחות עשויים לתמוך בטענת העוררים כי היו אלה בני משפחת כהן אשר יזמו את הקטטה. מכל מקום - כאמור - טענות העוררים בדבר התקיימות תנאי הגנה עצמית לגבי דידם דינן להתברר בכור ההיתוך של ההליך העיקרי, ואין בהן כדי לכרסם בראיות לכאורה הקיימות לעניין עצם השתתפות בקטטה וגרימת החבלות החמורות לבני משפחת כהן בפרט. סבורני כי די בראיות לכאורה כנגד העוררים כדי להעמיד את התיק, ואין לזהות בו חולשה מעבר למקובל בכגון דא.

י. בא כוח העוררים לא העלה טענות באשר לקיומה של עילת מעצר ביחס לעוררים, ויפה עשה, שכן זו מתקיימת נוכח מסוכנותם העולה ממעשיהם ומעברם הפלילי (ביחוד של עורר 1). נעבור איפוא לשאלת החלופה. ברי, כי ביחס לעורר 2 עסקינן בבקשה מוקדמת שכן יש מקום לחכות לממצאי התסקיר שהוזמן על ידי בית המשפט קמא ביחס לחלופות המעצר המוצעות, ואין כל מקום שהוא להכרעה בטרם יוגש התסקיר.

יא. באשר לעורר 1, כידוע, סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996, מצוה על בית המשפט לבחון, בטרם יורה על מעצר מאחורי סורג ובריח, הניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מן הנאשם על ידי אמצעי שפגיעתו בחרותו פחותה. הפסיקה קבעה, כי אם סבור בית המשפט שעילת המעצר היא בעוצמה גבוהה מאוד, מתייחר הצורך בבחינת חלופת מעצר קונקרטיה וכפועל יוצא, ממילא אין צורך בהזמנת תסקיר (ראו בש"פ 8314/12 געברי נ' מדינת ישראל (2012); בש"פ 3391/13 עווידה נ' מדינת ישראל (2013)). לאחר ששקלתי את כלל הנסיבות, איני רואה מקום להיעתר לערר. ביסוד המעצר עומדת המסוכנות. עברו הפלילי של העורר 1 מכביד מאוד, ומהווה כשלעצמו אינדיקציה למסוכנות. שאלתי עצמי, האם אין מקום להזמנת תסקיר, נוכח השאלות הקיימות ביחס ליוזמת הקטטה, כמו גם נסיבותיו המשפחתיות המורכבות של העורר 1 - כגון בדיקה האם מדובר במסוכנות "נקודתית" כלפי משפחת כהן או מעבר לה. ואולם, נוכח שתיקת העורר 1 בחקירה, שהיא זכותו אך - מעבר לחיזוק ראיות התביעה על פי דין - משמעה כי הוא לא ראה לנכון לשתף במכלול הנסיבות, כדי לאפשר בדיקה ראויה להפגת טענת המסוכנות. גם לשכל הישר מקום עמנו. נוכח בחירתו זו של העורר 1, איני רואה טעם בהזמנת תסקיר.

יב. איני נעתר איפוא לערר.

ניתנה היום, א' באייר התשע"ד (1.5.2014).

שׁוֹפֵט